

Облік, аналіз і аудит в умовах цифрової трансформації

УДК 657.003

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18493622>

Удосконалення стратегічного управління із використанням цифровізації бухгалтерського обліку: напрями, переваги та перспективи розвитку

Самодай Валентина Петрівна,

кандидат економічних наук, доцент

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка,

Україна, <https://orcid.org/0000-0002-4043-5426>

Бакута Роман Олександрович,

аспірант кафедри бізнес-економіки та адміністрування

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка,

Україна, <https://orcid.org/0009-0001-7961-2848>

Кизим Вікторія Володимирівна,

студентка 3 курсу «бакалавр» кафедри бізнес-економіки та адміністрування

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка,

Україна, <https://orcid.org/0009-0008-1927-143X>

Прийнято: 12.01.2026 | Опубліковано: 30.01.2026

***Анотація.** Цифрова трансформація є ключовим чинником розвитку сучасної економіки та суттєво впливає на удосконалення стратегічного управління підприємствами, зокрема через цифровізацію бухгалтерського обліку. Використання цифрових технологій забезпечує оперативну обробку даних, підвищення точності облікових процедур і формування прозорого*

інформаційного середовища для прийняття управлінських рішень. Традиційні підходи, що ґрунтуються на ручних операціях і паперових носіях, у сучасних умовах втрачають ефективність і потребують модернізації. Запровадження автоматизованих інформаційних систем, хмарних сервісів та аналітичних платформ сприяє оптимізації облікових процесів, зменшенню впливу людського фактора й підвищенню якості стратегічного управління. У дослідженні узагальнено та систематизовано основні напрями цифровізації бухгалтерського обліку в контексті стратегічного управління, а також визначено їх вплив на ефективність управлінських процесів. Це дало змогу обґрунтувати переваги впровадження цифрових рішень і сформулювати аналітичний підхід до оцінювання їх ролі у підвищенні результативності стратегічного управління підприємством. У результаті зростає роль бухгалтерського обліку як інформаційної основи формування довгострокових управлінських рішень та забезпечення конкурентоспроможності підприємств.

Ключові слова: *цифрова трансформація, цифровізація бухгалтерського обліку, стратегічне управління, цифрові технології, автоматизовані інформаційні системи, хмарні сервіси, аналітичні платформи.*

Improving strategic management through the use of accounting digitalization: directions, advantages, and development prospects

Valentyna Samoday,

Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko, Ukraine,

<https://orcid.org/0000-0002-4043-5426>

Roman Bakuta,

Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko, Ukraine,

<https://orcid.org/0009-0001-7961-2848>

Viktoriia Kyzym,

Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko, Ukraine,

<https://orcid.org/0009-0008-1927-143X>

Abstract. *Digital transformation is a key factor in the development of the modern economy and has a significant impact on business activities, particularly accounting. The use of digital technologies ensures rapid data processing, increased accuracy of accounting procedures, and the creation of a transparent information environment. Traditional approaches based on manual operations and paper media are becoming less effective in modern conditions and need to be modernized. The introduction of automated information systems, cloud services, and analytical platforms contributes to the optimization of accounting processes, reduces the impact of the human factor, and improves the quality of management decisions. The digitization of accounting ensures its adaptation to modern requirements, increasing the efficiency, stability, and competitiveness of enterprises.*

The relevance of the study is due to the dynamic development of digital technologies, economic globalization, and increased requirements for the accuracy, timeliness, and transparency of accounting information. Modern enterprises are faced with the need to respond quickly to changes in market conditions, improve the effectiveness of management decisions, and ensure the transparency of financial reporting. In this context, the digitization of accounting is becoming not just a modern trend, but an indispensable condition for the stable development and competitiveness of enterprises. In addition, the introduction of

digital technologies contributes to reducing the influence of the human factor, increasing data reliability, and ensuring compliance with modern regulatory and international standards.

The purpose of the study is to comprehensively analyze the digitization of accounting, identify its main directions and advantages, and assess the impact of digital technologies on the efficiency of accounting processes and the quality of management decisions. Achieving this goal will allow us to formulate practical recommendations for the implementation of digital tools in the accounting system and determine the prospects for the development of accounting processes in the digital economy.

Keywords: *digital transformation, accounting digitization, strategic management, digital technologies, automated information systems, cloud services, analytical platforms.*

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку економіки характеризується стрімкою цифровою трансформацією, що охоплює всі сфери господарської діяльності, включно з обліково-аналітичними процесами. У контексті глобальної цифровізації традиційні методи ведення бухгалтерського обліку дедалі частіше виявляються недостатньо ефективними для забезпечення швидкості, точності та прозорості обробки економічної інформації. Упровадження цифрових технологій, від хмарних систем до автоматизованих облікових платформ, спричиняє докорінні зміни у формах, методах та організації бухгалтерського обліку.

Попри зростаючу популярність цифрових рішень, значна частина підприємств досі функціонує на базі застарілих облікових систем, що обмежує їхню здатність оперативно реагувати на зовнішні виклики, адаптуватися до змін законодавства і забезпечувати високий рівень інформаційної безпеки. Цифровізація постає не лише як технічне оновлення

інструментів обліку, а як системна трансформація, що впливає на методологію формування облікових даних, організацію праці бухгалтерів та загальну ефективність управління підприємством.

Процес цифрової трансформації бухгалтерського обліку супроводжується низкою бар'єрів: недостатньою технологічною оснащеністю підприємств, низьким рівнем цифрових компетентностей персоналу, ризиками втрати або спотворення даних, а також нормативно-правовими обмеженнями. Усе це стримує темпи впровадження сучасних цифрових систем і знижує можливості стратегічного управління бізнесом щодо отримання переваг, пов'язаних із автоматизацією, аналітичними сервісами та підвищенням прозорості фінансових процесів.

У зв'язку з цим виникає дослідницьке питання, яке визначає логіку даного дослідження: яким чином цифровізація бухгалтерського обліку впливає на ефективність управлінських рішень підприємств, і які ключові проблеми та бар'єри обмежують її впровадження? Визначення цього питання дозволяє системно оцінити зміст цифровізації бухгалтерського обліку, її переваги, проблеми та перспективи розвитку у сучасній інформаційній економіці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання цифровізації бухгалтерського обліку є важливим напрямом сучасних наукових досліджень, оскільки впровадження цифрових технологій суттєво впливає на формування, обробку та використання облікової інформації, а також на ефективність управлінських рішень. Ю. В. Головчак, Г. В. Головчак та О. В. Писарчук у своїй статті «Цифровізація бухгалтерського обліку: переваги та виклики в епоху цифрових технологій» (2023) зазначають, що основними напрямками цифрових змін у бухгалтерському обліку є впровадження автоматизованих облікових процесів, використання ERP-систем, хмарних сервісів та технології блокчейн, що підвищує точність і швидкість обробки даних та покращує

обґрунтованість управлінських рішень, водночас вказуючи на ризики кібербезпеки та потребу підвищення цифрової компетентності фахівців. П. Спільник, В. Забігайло та О. Забігайло у своїй роботі «Цифрова трансформація в бухгалтерському обліку: тренди та перспективи» (2024) відзначають, що цифрові зміни слід розглядати як системний процес інтеграції сучасних інформаційних технологій у практику підприємств, зокрема застосування аналітичних платформ, автоматизованих облікових систем і елементів штучного інтелекту, що підвищує прозорість і якість фінансової звітності. З. Мирончук у статті «Вплив цифровізації на трансформації бізнес-процесів та бухгалтерського обліку» (2023) зазначає, що хмарні сервіси та інструменти штучного інтелекту сприяють оптимізації обробки фінансових даних і підвищенню ефективності управлінських рішень, тоді як К. Янковська у публікації «Цифрова трансформація бухгалтерського та аудиторського обліку на основі сучасних інформаційних систем» (2025) підкреслює, що ERP-системи та аналітичні платформи дозволяють швидко й точно обробляти облікову інформацію, що позитивно впливає на стратегічне управління підприємством. В. В. Новіков («Диджиталізація бухгалтерського обліку малих підприємств», 2023) наголошує на важливості використання хмарних платформ та автоматизованих систем для малих і середніх підприємств, що забезпечує ефективність облікових процесів та контроль за фінансовими даними, а О. В. Березний у своєму дослідженні «Роль хмарних технологій в організації безперервного обліку» (2024) відзначає, що хмарні технології дозволяють підприємствам підвищувати швидкість обробки інформації та забезпечувати безперервність обліку [8, 9, 10, 11,12]. О. А. Петрик і А. О. Басін у статті «Трансформація бухгалтерського обліку операційної діяльності в умовах диджиталізації» (2024) підкреслюють, що впровадження цифрових рішень змінює методи обробки облікової інформації та підвищує ефективність

внутрішнього контролю, тоді як В. Калабіна і Н. Мінжирян у роботі «Цифровізація бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні» (2024) зазначають, що використання блокчейну та хмарних технологій підвищує точність, доступність і надійність фінансових даних. О. М. Бунда і М. М. Матюха у статті «Цифровізація системи бухгалтерського обліку підприємства» (2023) відзначають необхідність інтеграції ERP-систем і підготовки персоналу для роботи з цифровими платформами, що сприяє підвищенню ефективності управлінських процесів, а Н. В. Кудлаєва, Т. В. Косташ і А. А. Михалків у публікації «Вплив цифрових технологій на трансформацію системи бухгалтерського обліку в Україні» (2025) акцентують на впливі цифровізації на організаційні процеси та управління інформацією, підкреслюючи значення комплексного підходу до розвитку цифрового обліку. Узагальнення результатів сучасних наукових публікацій свідчить, що цифровізація бухгалтерського обліку є важливою передумовою адаптації підприємств до умов цифрової економіки та чинником забезпечення їх конкурентних переваг[12, 13, 14, 15].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значний науковий доробок, присвячений цифровізації бухгалтерського обліку, низка важливих аспектів цієї проблематики залишається недостатньо дослідженою. Однією з ключових проблем є відсутність єдиної концептуальної моделі цифрового бухгалтерського обліку, яка б поєднувала методологічні, технологічні та організаційні підходи. У сучасних публікаціях простежується значна фрагментарність: одні автори акцентують на автоматизації процесів, інші — на трансформації методики обліку чи питаннях кібербезпеки. Комплексна інтегрована модель, що охоплювала б усі етапи обробки облікової інформації, у науковій літературі досі не сформована. У цій статті запропоновано аналітичну модель цифровізації бухгалтерського обліку, яка систематизує напрями впровадження цифрових

технологій і одночасно поєднує методологічні, організаційні та технологічні аспекти. Це дозволяє подолати фрагментарність підходів, виявлену у попередніх дослідженнях.

Недостатньо розкритими залишаються критерії оцінювання ефективності цифровізації облікових систем. Існуючі дослідження здебільшого описують переваги цифрових технологій або характеристику окремих ІТ-рішень, проте комплексні показники, що дозволяють вимірювати економічний, організаційний та інформаційний ефект цифрової трансформації, висвітлено обмежено. У цій роботі розроблено методику оцінювання ефективності цифровізації, яка включає показники продуктивності, точності даних та впливу на стратегічне управління підприємством, що дозволяє практично обґрунтувати інвестиції у цифрові рішення.

Відкритими залишаються питання підготовки кадрів до роботи в умовах цифрової облікової системи. Більшість наукових праць описують необхідність підвищення кваліфікації бухгалтерів, проте не пропонують чітких професіограм, моделей компетентностей або рекомендацій щодо формування освітніх програм. Стаття пропонує комплексний підхід до формування компетентностей бухгалтерів у цифровому середовищі, який включає практичні рекомендації щодо навчальних програм і підвищення цифрової грамотності персоналу, з урахуванням розвитку штучного інтелекту, роботизації та автоматизованих систем.

Також залишається важливою проблема регулювання цифрових облікових процесів на законодавчому рівні. Незважаючи на наявність окремих нормативних актів щодо електронного документообігу, захисту інформації чи використання програмного забезпечення, цілісна правова база для цифрового бухгалтерського обліку в Україні ще не сформована. У статті обґрунтовано рекомендації щодо нормативного забезпечення цифровізації,

що враховують сучасні вимоги до зберігання даних, ведення електронних первинних документів та проведення аудиту у цифровому середовищі.

Малодослідженою залишається також проблема ризиків цифровізації, зокрема загроз кібербезпеки, помилок алгоритмів штучного інтелекту, залежності підприємств від ІТ-постачальників та вразливості хмарних систем. У статті проведено системний аналіз ризиків цифровізації та запропоновано методи їх мінімізації, що дає змогу підвищити надійність і безпеку облікових процесів у цифровому середовищі.

Попри значну кількість наукових досліджень у сфері стратегічного управління, недостатньо опрацьованими залишаються питання інтеграції класичних моделей стратегічного управління з цифровізованими системами бухгалтерського обліку, зокрема в частині використання автоматизованого моніторингу, цифрового аудиту та аналітики даних для обґрунтування стратегічного вибору та оцінки результативності стратегії.

Таким чином, робота заповнює наявні прогалини в наукових дослідженнях, пропонуючи комплексний підхід до цифровізації бухгалтерського обліку, доповнений удосконаленою моделлю стратегічного управління, сформованою на основі моделей Д. Томпсона, Ф. Девіда та Р. Лінча. Це забезпечує поєднання технологічних, організаційних і управлінських аспектів цифровізації та безпосередній зв'язок отриманих результатів із виявленими проблемами стратегічного розвитку підприємств.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження процесу цифровізації бухгалтерського обліку з визначенням основних напрямів його трансформації та оцінкою впливу цифрових технологій на ефективність облікової діяльності. Для досягнення цієї мети поставлено такі дослідницькі завдання: узагальнити теоретичні підходи до цифрової трансформації облікових процесів і систематизувати сучасні інформаційні технології, що застосовуються в бухгалтерії; проаналізувати

переваги використання автоматизованих систем, хмарних сервісів та аналітичних платформ для підвищення точності, оперативності та прозорості облікової інформації; окреслити перспективи подальшого розвитку цифрового бухгалтерського обліку та визначити чинники, які обмежують впровадження цифрових рішень на вітчизняних підприємствах. Виконання цих завдань дає змогу сформулювати обґрунтовані висновки щодо ролі цифрових технологій у забезпеченні високої якості управлінських рішень та окреслити напрями удосконалення стратегічного управління із використанням бухгалтерського обліку в умовах цифрової економіки.

У межах дослідження поставлено завдання узагальнити та адаптувати класичні моделі стратегічного управління (Д. Томпсона, Ф. Девіда та Р. Лінча) до умов цифровізації бухгалтерського обліку, а також розробити удосконалену модель стратегічного управління підприємством, яка забезпечує інтеграцію стратегічних управлінських рішень із цифровими інструментами обліку, аудиту та аналітики в режимі реального часу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цифровізація бухгалтерського обліку розглядається як процес упровадження сучасних інформаційних технологій у обліково-аналітичну діяльність підприємства, спрямований на автоматизацію стандартних операцій, підвищення точності та швидкості обробки інформації, а також забезпечення своєчасного формування фінансової й управлінської звітності. У теоретичному аспекті цифровізація обліку ґрунтується на поєднанні технологічної, методологічної та організаційної складових.

Технологічний аспект передбачає використання програмного забезпечення для автоматизації бухгалтерських процесів, хмарних сервісів, роботизованої автоматизації процесів (RPA) та інструментів аналітики великих даних (Big Data). Методологічний аспект включає трансформацію способів ведення обліку, адаптацію стандартів бухгалтерського обліку до

цифрових платформ та перегляд підходів до внутрішнього контролю та аудиту. Організаційний аспект охоплює реорганізацію структури бухгалтерської служби, розподіл обов'язків і формування нових компетенцій для працівників [1, 2].

Дослідники наголошують, що цифровізація бухгалтерського обліку не обмежується простим впровадженням програмного забезпечення. Вона змінює методологічну основу формування облікових даних, трансформує функції бухгалтера від виконання рутинних операцій до аналітичної та консультативної діяльності, сприяє інтеграції внутрішніх і зовнішніх інформаційних потоків підприємства, а також забезпечує більшу прозорість фінансової звітності для державних органів і зацікавлених сторін [3].

Важливо підкреслити, що теоретична база цифровізації обліку тісно пов'язана із концепцією цифрової економіки, де дані розглядаються як ключовий ресурс, а процеси обробки інформації автоматизуються з використанням інтелектуальних систем. Це створює нові підходи до оцінки ефективності підприємства, формування управлінських рішень і прогнозування фінансових результатів [4].

Цифровізація бухгалтерського обліку охоплює декілька основних напрямів, які визначають сучасну трансформацію облікових процесів на підприємствах. Першим ключовим напрямом є автоматизація облікових операцій, яка дозволяє знизити людський фактор, скоротити час обробки документів і підвищити точність фінансових даних. Для цього широко застосовуються програмні рішення класу ERP (Enterprise Resource Planning), автоматизовані системи ведення первинної документації та інтегровані платформи для управлінського обліку [1, 2].

Другим напрямом є впровадження хмарних технологій для обліку та зберігання фінансової інформації. Хмарні сервіси забезпечують доступ до даних у режимі реального часу, інтеграцію різних підрозділів підприємства та

можливість роботи віддалених команд бухгалтерів, що особливо актуально для глобальних або мультиструктурних організацій [3].

Третій напрям охоплює застосування інтелектуальних цифрових технологій, зокрема RPA та інструментів Big Data-аналітики. Такі інструменти дозволяють проводити автоматизований аудит, виявляти неточності та ризики у фінансових операціях, а також здійснювати прогнозування економічних показників на основі накопичених даних [4].

Четвертий напрям — цифровізація внутрішніх контролів та аудитів. Сучасні системи дозволяють не лише автоматизувати процеси контролю, а й проводити їх у режимі безперервного моніторингу. Це значно підвищує достовірність облікової інформації, зменшує ризики шахрайства та помилок, а також дозволяє ефективно планувати управлінські рішення [5].

Окремо виділяють напрям інтеграції з державними електронними сервісами та автоматизовану податкову звітність. Використання цифрових платформ дозволяє оперативно подавати фінансову звітність до контролюючих органів, зменшує кількість помилок та пришвидшує процес взаємодії з державними структурами [6].

Цифровізація бухгалтерського обліку забезпечує комплексний ефект на всі аспекти фінансової діяльності підприємства та стратегічного управління. Перш за все, вона підвищує оперативність обробки облікових даних: автоматизація рутинних процесів дозволяє значно скоротити час на ведення бухгалтерії, обробку первинної документації та формування звітності, що особливо важливо для підприємств з великими обсягами транзакцій [1, 2].

По-друге, цифрові технології сприяють підвищенню точності та достовірності облікової інформації. Використання інтегрованих програмних систем, роботизованих рішень та інструментів аналітики великих даних зменшує ймовірність помилок, підвищує контроль над фінансовими потоками та забезпечує відповідність нормативним стандартам [3, 4].

Третя перевага — прозорість та доступність даних. Хмарні платформи та електронні системи зберігання інформації забезпечують оперативний доступ до бухгалтерських даних для керівництва, аудиторів та контролюючих органів, що підвищує рівень довіри та зменшує ризики шахрайства [5].

Четверта перевага полягає у скороченні витрат підприємства. Завдяки автоматизації процесів зменшується потреба у значній кількості персоналу для обробки стандартних операцій, знижується кількість помилок, що потребують виправлення, та зменшуються витрати на друк і зберігання паперової документації [6].

Крім того, цифровізація дозволяє підвищити аналітичний потенціал бухгалтерії: інтегровані системи формують детальні аналітичні звіти, оцінюють фінансові ризики та допомагають прогнозувати економічні результати, що робить бухгалтерію стратегічним партнером у процесі управлінського прийняття рішень [1, 5].

Для наочності та більш обґрунтованої демонстрації впливу цифровізації на ефективність бухгалтерського обліку доцільно представити результати у вигляді таблиці 1. Вона дозволяє систематизувати ключові показники ефективності, порівняти традиційні та цифрові методи ведення обліку та оцінити очікуваний ефект від впровадження цифрових технологій.

Цифровізація бухгалтерського обліку поступово перетворюється на один із визначальних чинників зростання ефективності діяльності та посилення конкурентних позицій підприємств. Серед пріоритетних напрямів її розвитку особливе місце посідає використання технологій штучного інтелекту та аналітики великих масивів даних (Big Data). Їх застосування створює можливості для автоматизованої обробки значних обсягів фінансової інформації, своєчасного виявлення відхилень, прогнозування ключових економічних показників і підтримки управлінських рішень у режимі реального часу [1, 2].

Таблиця 1.

Оцінка впливу цифровізації бухгалтерського обліку на показники ефективності (Власна розробка авторів).

Показник ефективності	Традиційний облік	Цифровий облік	Очікуваний ефект від цифровізації
Час обробки первинних документів	3–5 днів	1–2 години	Скорочення часу у 30–40 разів
Рівень помилок у звітності (%)	5–10%	0,5–1%	Зниження помилок на 90%
Вартість облікового процесу	100% (всі витрати на персонал, папір)	40–50% (за рахунок автоматизації)	Економія до 50–60% на рутинних процесах
Доступність даних для керівництва	Обмежена (не оперативна)	24/7 через хмарні платформи	Підвищення прозорості та контролю
Аналітичні можливості	Обмежені звітами	Автоматизована аналітика та прогнози	Підвищення якості управлінських рішень
Ризики шахрайства та помилок	Високі (людський фактор)	Мінімізовані (автоматизація перевірок)	Зниження ризиків на 80–90%

Вагомого значення набуває інтеграція бухгалтерських інформаційних систем з іншими цифровими платформами підприємства, зокрема ERP-, CRM- та BI-системами. Така взаємодія забезпечує узгоджений обмін даними між структурними підрозділами, сприяє оптимізації бізнес-процесів і підвищенню обґрунтованості управлінських рішень [3, 4].

Перспективним напрямом розвитку є також використання хмарних технологій у бухгалтерському обліку. Вони забезпечують постійний доступ до облікової інформації, зменшують залежність від локальної технічної інфраструктури та створюють умови для дистанційного виконання облікових процедур і аудиторських перевірок [2, 5].

Окремої уваги потребує розвиток професійних компетентностей бухгалтерських працівників. Сучасні фахівці повинні володіти навичками

роботи з цифровими платформами, автоматизованими обліковими системами та інструментами забезпечення кібербезпеки. Підвищення рівня кваліфікації персоналу є необхідною передумовою повноцінного використання можливостей цифровізації та ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства [2, 6].

Подальший розвиток цифровізації бухгалтерського обліку визначається загальними тенденціями цифрової трансформації економіки та зростанням значущості облікової інформації в системі управління. У найближчій перспективі бухгалтерський облік поступово трансформуватиметься з інструмента автоматизації окремих операцій у комплексну інформаційно-аналітичну систему, орієнтовану на підтримку стратегічних управлінських рішень.

Одним із ключових напрямів цього розвитку є розширення використання технологій штучного інтелекту та машинного навчання в облікових процесах. Застосування інтелектуальних алгоритмів дозволить автоматизувати не лише обробку первинної документації, а й здійснювати прогнозування фінансових результатів, оцінювання ризиків, виявлення помилок і запобігання шахрайським операціям, що підвищить аналітичну цінність бухгалтерської інформації.

Важливою перспективою залишається подальше поширення хмарних рішень, які забезпечують безперервний доступ до облікових даних незалежно від місця перебування користувача. Використання хмарних платформ сприятиме скороченню витрат на ІТ-інфраструктуру, підвищенню гнучкості облікових систем і глибшій інтеграції бухгалтерського обліку з іншими цифровими сервісами підприємства, зокрема у сфері управління персоналом, логістики та фінансів.

Не менш важливою перспективою є удосконалення нормативно-правового регулювання цифрового бухгалтерського обліку. Подальший

розвиток законодавства має бути спрямований на закріплення правового статусу електронних документів, регулювання використання цифрових платформ, визначення відповідальності за збереження даних та адаптацію стандартів обліку до цифрового формату.

Загалом перспективи розвитку цифровізації бухгалтерського обліку пов'язані з формуванням інтелектуальних, інтегрованих та безпечних облікових систем, які забезпечують підвищення ефективності управління, прозорості фінансової інформації та конкурентоспроможності підприємств у цифровій економіці [7].

У сучасних умовах цифрової трансформації економіки стратегічне управління підприємством потребує переосмислення традиційних підходів до його формування та реалізації. Особливої актуальності набуває інтеграція стратегічного управління з цифровізованою системою бухгалтерського обліку, яка перетворюється з інструменту фіксації господарських операцій на джерело аналітичної інформації для прийняття управлінських рішень. Саме тому доцільним є звернення до класичних моделей стратегічного управління з метою їх адаптації до сучасних умов цифрового середовища.

У науковій літературі широко представлені моделі стратегічного управління, зокрема моделі Д. Томпсона, Ф. Девіда та Р. Лінча, які відображають логіку стратегічного аналізу, вибору, реалізації та контролю стратегії. Водночас зазначені моделі сформовані в умовах переважання традиційних інформаційних потоків і не повною мірою враховують можливості цифровізації бухгалтерського обліку, автоматизованого моніторингу та аналітики в реальному часі. Це обмежує їх прикладне використання в сучасних умовах високої динамічності зовнішнього середовища.

З огляду на це виникає необхідність узагальнення та вдосконалення наявних підходів шляхом поєднання структурної логіки моделі Д. Томпсона,

етапності стратегічного процесу за Ф. Девідом і адаптивності та безперервного моніторингу, притаманних моделі Р. Лінча. Таке поєднання дозволяє сформувати цілісне бачення стратегічного управління підприємством, у якому цифровізований бухгалтерський облік виступає інтегруючим елементом між стратегічним аналізом, вибором стратегічних альтернатив, реалізацією стратегії та оцінкою її результативності [16].

На основі зазначених положень у статті запропоновано удосконалену модель стратегічного управління підприємством в умовах цифровізації бухгалтерського обліку (рис. 1), яка відображає взаємозв'язок між стратегічними управлінськими рішеннями та цифровими інструментами обліку, аудиту й аналітики (рис.1). Особливістю моделі є те, що цифровізація бухгалтерського обліку інтегрується у загальний цикл стратегічного управління, який охоплює стратегічний аналіз, стратегічний вибір, формування і реалізацію стратегії та систему моніторингу й контролю.

Крім того, модель акцентує увагу на тому, що трансформація облікової системи відбувається одночасно у трьох взаємопов'язаних площинах: технологічній (впровадження цифрових платформ, автоматизація обробки даних, використання хмарних сервісів і аналітичних інструментів), організаційній (зміна структури облікових процесів, перерозподіл функцій, інтеграція обліку з іншими інформаційними системами підприємства), кадровій (розвиток цифрових компетентностей бухгалтерського персоналу та формування нових професійних ролей). Таким чином, запропонована модель дозволяє розглядати цифровізацію бухгалтерського обліку як безперервний стратегічно керований процес, результатом якого є підвищення прозорості діяльності підприємства, оперативності отримання інформації, якості аналітики та загальної конкурентоспроможності суб'єкта господарювання.

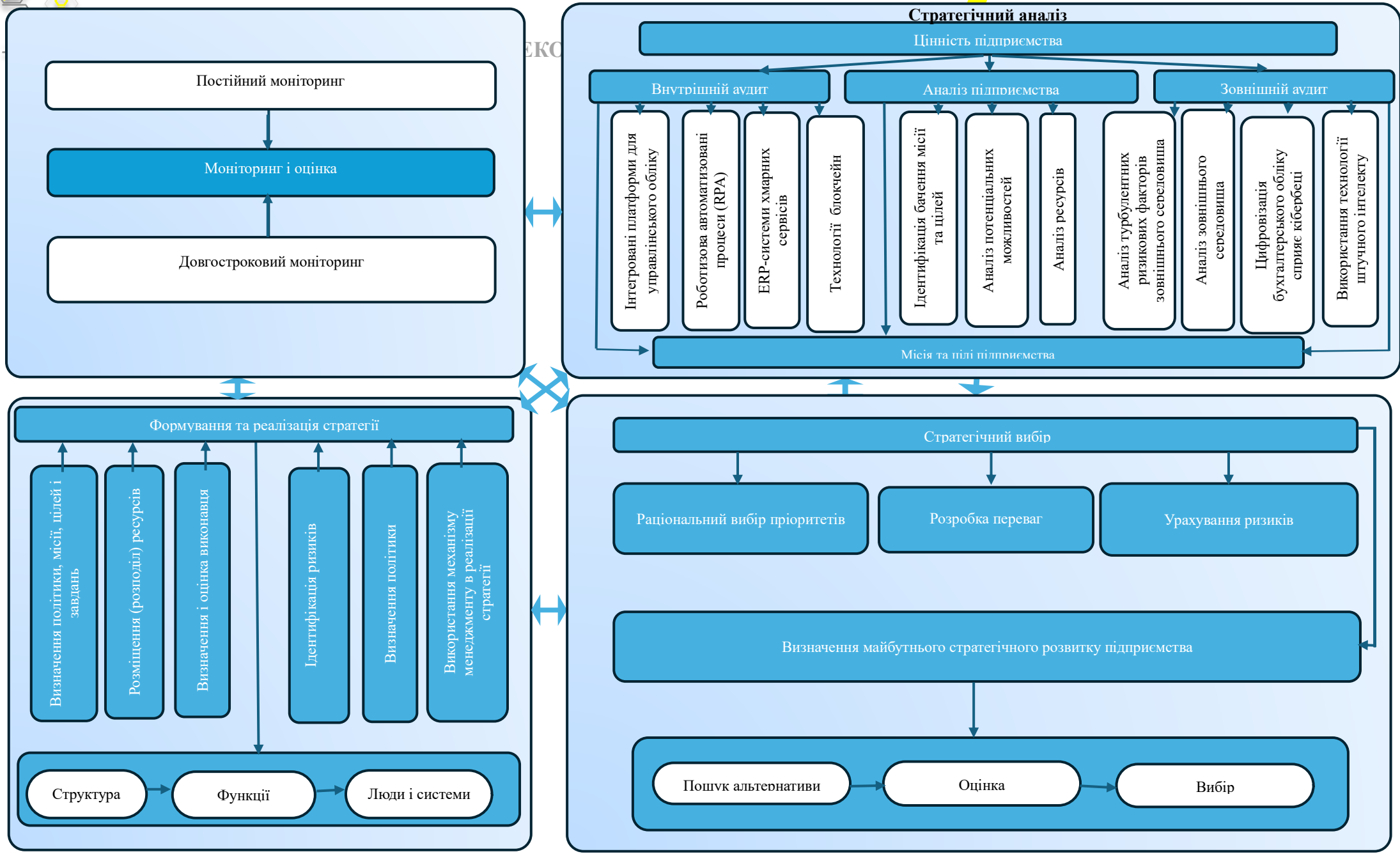

Рис.1 Удосконалена модель стратегічного управління із використанням цифровізації бухгалтерського обліку (на основі підходів Д.Томпсона, Ф.Девіда та Р.Лінча).

Власна розробка авторів.

Висновки. Цифровізація бухгалтерського обліку підтвердила свою роль ключового чинника модернізації фінансових процесів підприємств, забезпечуючи підвищення ефективності, точності та оперативності облікової інформації. Виконання завдань дослідження дозволило узагальнити основні напрями цифровізації: впровадження автоматизованих систем, інтеграцію ERP- та хмарних платформ, використання роботизованих рішень (RPA) та аналітики великих даних (Big Data). Аналіз переваг цифрових технологій показав, що вони скорочують час обробки даних, підвищують достовірність фінансової звітності, забезпечують прозорість інформації для керівництва та контролюючих органів, зменшують витрати на рутинні операції та формують аналітичний потенціал бухгалтерії для підтримки стратегічних рішень.

Дослідження також дозволило визначити перспективи подальшого розвитку цифровізації. Серед них — інтеграція штучного інтелекту та блокчейн-технологій у облікові процеси, активне використання хмарних платформ, а також підвищення кваліфікації працівників бухгалтерії для роботи з новими цифровими системами. Ці тенденції створюють умови для зміцнення конкурентоспроможності підприємств, оптимізації ресурсів та формування стратегічного аналітичного потенціалу, який забезпечує стійкий розвиток у динамічних умовах цифрової економіки.

Запропоновано удосконалити модель стратегічного управління підприємством на основі моделей Д. Томпсона, Ф. Девіда та Р. Лінча, яка інтегрує цифровізацію бухгалтерського обліку в процес стратегічного аналізу, вибору та реалізації стратегії. Цифрові інструменти обліку й аналітики підвищують обґрунтованість управлінських рішень і потребують подальшої емпіричної перевірки.

Список використаних джерел

1. Кузь В. І. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах цифровізації господарських та управлінських процесів. Бізнес Інформ. 2021. [№6. С. 197–204.] URL:<https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-6-197-204>. (дата звернення 12.12.2025)
2. Дмитро Станіславович Пілевич. Трансформація системи бухгалтерського обліку в умовах розвитку цифрових технологій, 2021. URL: <https://orcid.org/0000-0002-9442-0262> (дата звернення 12.12.2025)
3. Journal of Management Control. Digital technology and changing roles: a management accountant's dream or nightmare? (2020) URL:<https://doi.org/10.1007/s00187-020-00303-2>. (дата звернення 12.12.2025)
4. Олеся Лемішовська, Вікторія Лінинська. Бухгалтерський облік в умовах впровадження інформаційних технологій і систем (2022) URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-23> (дата звернення 12.12.2025)
5. Sahar Elnakeeb, Heba Saad Hassan Elawadly. Automation and artificial intelligence in accounting: a comprehensive bibliometric analysis and future trends.(2025) URL:https://www.researchgate.net/publication/389908396_Automation_and_artificial_intelligence_in_accounting_a_comprehensive_bibliometric_analysis_and_future_trends (дата звернення 12.12.2025)
6. Гончарук І.В. «Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики» (2024) URL: <https://repository.vsau.org/getfile.php/36729.pdf> (дата звернення 12.12.2025)
7. Шендригоренко М.Т., Лядська В.В. Проблеми та перспективи розвитку обліку в умовах цифрової економіки (2020) URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/89/84> (Дата звернення: 12.12.2025)

8. Мирончук З. Вплив цифровізації на трансформації бізнес-процесів та бухгалтерського обліку. Вісник Львівського національного аграрного університету. (2023) № 30. С. 50–58.

URL:<https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/47679/25402.pdf?sequence=3&isAllowed=y> (Дата звернення: 12.12.2025)

9. Янковська К. Цифрова трансформація бухгалтерського та аудиторського обліку на основі сучасних інформаційних систем. Bulletin of Lviv National Environmental University. (2025)

DOI: <https://doi.org/10.31734/economics2025.32.050> (Дата звернення: 12.12.2025)

10. Новіков В. В. Диджиталізація бухгалтерського обліку малих підприємств. Економіка, управління та адміністрування. (2023). № 3(105). С. 81–88.

DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2023-3\(105\)-81-88](https://doi.org/10.26642/ema-2023-3(105)-81-88) (Дата звернення: 12.12.2025)

11. Березний О. В. Роль хмарних технологій в організації безперервного обліку. Економіка, управління та адміністрування. (2024). № 2(108). С. 78–83. DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2024-2\(108\)-78-83](https://doi.org/10.26642/ema-2024-2(108)-78-83) (Дата звернення: 12.12.2025)

12. Петрик О. А., Басін А. О. Трансформація бухгалтерського обліку операційної діяльності в умовах диджиталізації. Вчені записки: збірник наукових праць. Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. (2024). Вип. 35. С.300–314. URL: <https://vz.kneu.ua/archive/2024/35%282%29.25> (Дата звернення: 12.12.2025)

13. Калабіна В., Мінжирян Н. Цифровізація бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні. Актуальні питання економічних наук. – (2024)№ 7.С. 45–57.

URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/19441> (Дата звернення: 12.12.2025)

14. Бунда О. М., Матюха М. М. Цифровізація системи бухгалтерського обліку підприємства. Актуальні питання економічних наук. (2023). № 4. С. 32-44. DOI: <https://doi.org/10.30857/2786-5398.2023.6.14> (Дата звернення: 12.12.2025)

15. Кудлаєва Н. В., Косташ Т. В., Михалків А. А. Вплив цифрових технологій на трансформацію системи бухгалтерського обліку в Україні // Актуальні питання економічних наук. (2025) – № 7. – С. 58–69. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14635426> (Дата звернення: 12.12.2025)

16. StudFiles. Модель стратегічного управління. (2015) URL: <https://studfile.net/preview/2912331/page:5/#2912331> (Дата звернення: 12.12.2025)

References:

1. Kuz V. I. Rozvytok bukhhalterskoho obliku v umovakh tsyfrovizatsii hospodarskykh ta upravlinskykh protsesiv. Biznes Inform. 2021. [№6. pp. 197–204.] URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-6-197-204> (accessed 12.12.2025) , (in Ukrainian)

2. Dmytro Stanislavovych Pilevych. Transformatsiia systemy bukhhalterskoho obliku v umovakh rozvytku tsyfrovyykh tekhnolohii, 2021. URL: <https://orcid.org/0000-0002-9442-0262> (accessed 12.12.2025) , (in Ukrainian)

3. Journal of Management Control. Digital technology and changing roles: a management accountant's dream or nightmare? (2020) URL: <https://doi.org/10.1007/s00187-020-00303-2>. (accessed 12.12.2025) , (in English)

4. Olesia Lemishovska, Viktoriia Linynska. Bukhhalterskyi oblik v umovakh vprovadzhennia informatsiinykh tekhnolohii i system (2022) URL:

<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-23> (accessed 12.12.2025) , (in Ukrainian)

5. Sahar Elnakeeb, Heba Saad Hassan Elawadly. Automation and artificial intelligence in accounting: a comprehensive bibliometric analysis and future trends. (2025) URL: https://www.researchgate.net/publication/389908396_Automation_and_artificial_intelligence_in_accounting_a_comprehensive_bibliometric_analysis_and_future_trends (accessed 12.12.2025) , (in English)

6. Honcharuk I.V. «Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky»(2024) URL: <https://repository.vsau.org/getfile.php/36729.pdf> (accessed 12.12.2025) , (in Ukrainian)

7. Shendryhorenko M.T., Liadska V.V. Problemy ta perspektyvy rozvytku obliku v umovakh tsyfrovoy ekonomiky (2020) URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/89/84> (accessed 12.12.2025) , (in Ukrainian)

8. Myronchuk Z. Vplyv tsyfrovizatsii na transformatsii biznes-protsesiv ta bukhholderskoho obliku. Visnyk Lvivskoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu. (2023) – № 30. – S. 50–58.

URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/47679/25402.pdf?sequence=3&isAllowed=y> (accessed 12.12.2025) , (in Ukrainian)

9. Yankovska K. Tsyfrova transformatsiia bukhholderskoho ta audytorskoho obliku na osnovi suchasnykh informatsiinykh system. Bulletin of Lviv National Environmental University. (2025)

DOI: <https://doi.org/10.31734/economics2025.32.050> (accessed 12.12.2025) , (in Ukrainian)

10. Novikov V. V. Dydzhytalizatsiia bukhhalterskoho obliku malykh pidpriemstv. *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*. (2023). № 3(105). S. 81–88.

DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2023-3\(105\)-81-88](https://doi.org/10.26642/ema-2023-3(105)-81-88) (accessed 12.12.2025) , (in Ukrainian)

11. Bereznyi O. V. Rol khmarnykh tekhnolohii v orhanizatsii bezperervnogo obliku. *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*. (2024). № 2(108). S. 78–83.

DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2024-2\(108\)-78-83](https://doi.org/10.26642/ema-2024-2(108)-78-83) (accessed 12.12.2025) , (in Ukrainian)

12. Petryk O. A., Basin A. O. Transformatsiia bukhhalterskoho obliku operatsiinoi diialnosti v umovakh dydzhytalizatsii. *Vcheni zapysky: zbirnyk naukovykh prats. Kyiv. nats. ekon. un-t im. V. Hetmana*. (2024). Vyp. 35. S. 300–314.

URL: <https://vz.kneu.ua/archive/2024/35%282%29.25> (accessed 12.12.2025) , (in Ukrainian)

13. Kalabina V., Minzhyrian N. Tsyfrovizatsiia bukhhalterskoho obliku ta finansovoi zvitnosti v Ukraini. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*. (2024) № 7. S. 45–57. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/19441> (accessed 12.12.2025) , (in Ukrainian)

14. Bunda O. M., Matiukha M. M. Tsyfrovizatsiia systemy bukhhalterskoho obliku pidpriemstva. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*. (2023) № 4. S. 32–44. DOI: <https://doi.org/10.30857/2786-5398.2023.6.14> (accessed 12.12.2025) , (in Ukrainian)

15. Kudlaieva N. V., Kostash T. V., Mykhalkiv A. A. Vplyv tsyfrovyykh tekhnolohii na transformatsiiu systemy bukhhalterskoho obliku v Ukraini. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*. (2025) № 7. S. 58–69.

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14635426> (accessed 12.12.2025) , (in Ukrainian)

16. StudFiles. Model statehichnoho upravlinnia. (2015) URL: <https://studfile.net/preview/2912331/page:5/#2912331> (accessed 12.12.2025) , (in Ukrainian)